

Humberto Unzueta | GERNIKA-LUMO

Bakegintzari eta elkarriketari begira urte hau «funtsezkoa» izango dela idatzi zuen Juan Jose Ibarretxe lehendakariak Gernikako Bakearen Museoaren ohorezko liburuan. EAEko lehendakariak bakearen gaiari zuzenduriko Euskal Herriko museo tematiko bakarra inauguratu zuen atzo.

Museoa bakearen kultura zabaltzeko asmoz sortu da eta bakearen alderdi unibertsalak alderatzen eta proposatzen ditu. Gerrari buruzko kontuak kontatzen dituen narratzailea baino, «historia, sentimenduak eta empatiaren bitartez adiskidetzeko bideak» zabaltzeko nahi dizkio bisitariari.

Museoa 1998an sortu zen Gernika Museoaren izenpean eta Gernikako historiari buruzko istorioak biltzeko xedez; artean, baina, bere profilaren bila ekin dio etengabe eta duela hila batez batzuk, Gernikako Bonbardaketatik haratago joan behar zela iritzita, Bakearen Museo bihurtzea erabaki zuten. Gernika-Lumoko Udalak, Eusko Jaurlaritzak eta Bizkaiko Aldundiak museoaren kudeaketarako fundazioa sortu ondoren, edukiak, egitura eta estetika batzuz hornitzea besterik ez zen geratzen orduko asmoa errealitate bilakatzen.

Ibarretxe lehendakariarekin batera, Gernika-Lumoko alkate Miguel Angel Aranaz eta Josu Bergara, Bizkaiko ahaldun nagusiak parte hartu zuten inaugurazio ekitaldian. Erakunde, alderdi eta kulturaren munduko aurpegi ezagun ugariak egin zuten Gernikan, besteak beste Miren Azkarate Kultura sailburuak, Mertxe Agundez Arartekoak, Ana Iratxeta Bizkaiko Auzitegiko presidentek eta Piarres Xarriton euskaltzainak.

Gonbidatuek hiru solairuetako gelak banan-banan ikusi zituzten Iratxe Momotio zuzendariaren azalpenei adi. Lehenbizi, bakearen kontzeptuari

MONIKA DEL VALLE / ARGAZKI PRESS

Jose Angel Aranaz Gernikako alkatea, Juan Jose Ibarretxe EAEko lehendakaria eta Josu Bergara Bizkaiko ahaldun nagusiarekin batera, atzo museoaren inaugurazioan.

Ametz bat museoaren baitan

BAKEAREN MUSEOA. Bakearen kultura zabaltzeko asmoz sortu da Gernikako Bakearen Museo, Europako hirugarrena. Ibarretxe lehendakariak inauguratu zuen Museo, atzo

buruzko aldea ikuskatu zuten. Bakea estatikoa baino gauza bizi dela abiapuntutzat hartuta, hemen bakearen ikuspegi ezberdinez gogoeta egiteko gonbita egiten zaio bisitariari.

Honen ondoan, Gernikako Bonbardaketak toki berezi eta ikusgarria hartzen du, estetiko ki besteetatik izugarri nabarmentzeraino. Bat-batean bisitariak 1937ko etxe bateko egongela batean ikusten du bere burua, eta konturatzeke, iku-

sentzunezkoetan oinarritutako eszenografia bati esker, irudien eta hotsen mende geratzen da. Bonbardaketa ia norbere azalean bizitzeko aukera ematen dute irudi eta testigantzek.

Etxeko eta iraganeko gertakariak so egin ondoren, goiko solairuan museoak munduko gatazken oihartzuna hartzen du, beti ere giza eskubideetan oinarrituriko bitartekaritza ikuspegitik. Euskal Herriaren gatazka politikoak hemen har-

tzen du bere lekua bisitarien begien bistan jartzeko.

Bisitaldiaren ondotik, jadanik museotik at, EAEko lehendakariak giza eskubideak aldarrikatu zituen pertsona guztientzat, «baita delitu beldurgarriak egin dituztenentzat ere». ETaren desagerpena eskatu ondoren, Ibarretxek esan zuen «bakea aldarrikatzera» joana zela Gernikara, «bakea delako gure ametsa». Ametsak Museoaren itxura du atzodanik.

ESTRADIZIOA

Gabrielle Kanze astelehenean estraditatu dute Suitzatik Espainiara

Erredakzioa | GASTEIZ

Suitzan preso dagoen Gabrielle Emile Kanze datorren astelehenean estraditatu dute Espainiara. Kanze iazko martxoaren 14an atxilotu zuten Suitzako mugan, ETAko Bartzelona taldeari laguntza ematea leporatuta.

Askatasunak jakitera eman duenez, Espainiako Gobernuak iragan apirilean Kanzeren estradizioa eskatu zien Suitzako agintari, eta hauek eskaerari baiezkota eman zioten.

Alabaina, Kanzeren abokatu Marcel Bofosnek estradizioaren aurkako helegitea jarri zuen Nazio Batuetako Torturaren Aurkako Batzordean eta auzia erabaki bitartean, estradizioa eten zedin galdegin zuen. Izan ere, estradizio eskaerak poliziari egindako aitortzetan oinarritzen zirela, eta aitortza horiek torturapean egin zirela salatzen zuten abokatuak. Era berean, ohartarazi zuen Espainiara eramanda, torturak pairatzeko arriskua zegoela.

Askatasuna erakundeak ohartarazi du estradizioa gauzatuz gero, Suitza «torturaren konplize bihurtuko» dela.

ERREFUXIATUAK

Alcalde ez dagoela «terroristen zerrendan» esan du Askatasunak

Erredakzioa | DONOSTIA

Angel Alcalde ez dagoela Europako «terrorista bilatuenen» zerrendan esan du Askatasunak, 2002ko urrian eta abenduan zerrenda horiek berriro zirenetik; eta hori, inork ez duela nabarmendu salatu zuen. Halaber, jaioterrira itzultzea erabaki duten 11 errefuxiatuek ez dutela atxilotze agindurik nabarmendu du Askatasunak, nahiz eta horiek «kriminalizatzeko saioak» egon diren. Ildo horretan, Imazek egindako adierazpenak kritikatu ditu.

EUSKAL GATAZKA

Argiak eta ilunak

Munduko gatazken eta hauen bitartekaritza esperientzien artean dago paratuta euskal gatazkaren txokoa, Picassoren *Guernica* koadroaren konposizio hirukoitz baten ondoan. Gatazkan adituak diren zenbaitek, alderdi politikoei, sindikatuak eta Elizak gatazkara egiten duten hurbilketa batekin hasten da ibilbidea; ondoren, gatazkaren ondorio ikusgarrien eta ikusezinen erakusketa bat dator, non hildakoez eta zaurituez gain, espetxe politikaren «dehumanizazioa», tortura eta tratatu txarrak eta biktimak mehatxatzeko sistemak begien bistan jartzen dituzten panelak ikus daitezkeen; azkenik, bakean bizitzeko

MONIKA DEL VALLE / ARGAZKI PRESS

Euskal gatazkari buruzko gune bat dago.

giza ahaleginak aipatzen dira argazki eta hitzen bidez.

Euskal gatazkaren txokoen mamia eta egitura zehazteko, Museoaren fundazioak

Bakeaz, Elkarri, Bakearen Aldeko Koordinakundea eta Gernika Gogoratuz taldeen aholkularitza izan du. Hauek ekarpenak eskatu zituzten alderdi eta sindikatu guztiei. Alderdi Popularra ez beste guztiek gutunez erantzun zuten, bakoitzak bere irakurketa politikoa eginez.

Miguel Angel Aranaz alkatea buruan, Gernika-Lumoko Udaleko alderdietako ordezkari ugari bildu zen atzoko ekitaldian, baita Alderdi Popularreko ordezkari bakarra ere. Batasuneko lau zinegotziek ordea, ez zuten parte hartu egitasmoak mamirik ez duela iritzita. Prentsa ohar batean, Batasuneko udal taldeak «iruzur-tzat» jotzen du Museo, «gatazka ezkutatzen duelako». Bakea justizian eta elkarriketaren oinarritzen dela gogoratzen du.